

Možnost uporabe programa Tux Paint v drugem razredu

The Use of Tux Paint Program in Second (2nd) Grade

Darja Rijavec
darja.rijavec@gmail.com

Povzetek

Tux Paint je brezplačen didaktični program, namenjen predšolskim otrokom in učencem prvega in drugega triletja. Omogoča številne dejavnosti, s pomočjo katerih učenci osvajajo novo znanje in istočasno spoznavajo strojno in programsko opremo računalnika. Članek predstavlja natančen opis programa Tux Paint in preglednico dejavnosti, izhajajočih iz učnih načrtov za drugi razred osnovne šole, ki jih je avtorica izvedla z učenci med podaljšanim bivanjem, v času namenjenem samostojnemu učenju in ustvarjalnemu preživljanju prostega časa. Avtorica ugotavlja, da so bili učenci optimalno učno aktivni in za delo zelo motivirani. Izražali so pozitivna čustva: zadovoljstva, uspešnosti, veselja..., kar je predpogoj, da bodo tudi kasneje samoiniciativno opravljali domače delo. Opazila je, da je računalnik pomembno motiviral učence, saj so samoiniciativno ustvarjali s pomočjo tega programa tudi doma.

Ključne besede: Tux Paint, učni načrt, dejavnosti, drugi razred.

Abstract

Tux Paint is a free didactic software program designed for preschool children and pupils in the first and second three year cycle in primary school. It enables children to develop new knowledge through different activities and at the same time to get to know the machine and software equipment. This article presents a detailed Tux Paint program description with a table of activities deriving from 2nd grade primary school curriculum. The author of the article performed those activities during child care time which is intended for individual learning and the creative use of free time. The author ascertains that the pupils were very active and highly motivated for work. They expressed positive feelings, such as satisfaction, successfulness, happiness, etc. It is undoubtedly a prerequisite that enables the pupils to do their homework independently in the future. The author also noticed that the computer significantly motivated the pupils because they created with the program at home on their own initiative.

Keywords: Tux Paint, curriculum, activity, 2nd grade.

1 Uvod

Tux Paint je brezplačen program, namenjen predšolskim otrokom in učencem prvega in drugega triletja. Omogoča številne dejavnosti pri pouku, še zlasti pri likovni vzgoji in matematiki, ter drugih vzgojno-izobraževalnih dejavnostih: dopolnilnem in dodatnem pouku, interesnih dejavnostih, podaljšanem bivanju in pri samostojnem delu doma.

Uporabljamo ga lahko v različnih fazah vzgojno izobraževalnega dela: za motivacijo, pri doseganju ciljev posameznih učnih predmetov, pri utrjevanju, preverjanju, poglobljanju in pri domačem delu. Učitelj je seveda tisti, ki presodi, kdaj se bo posluževal programa.

2 Predstavitev in opis programa Tux Paint

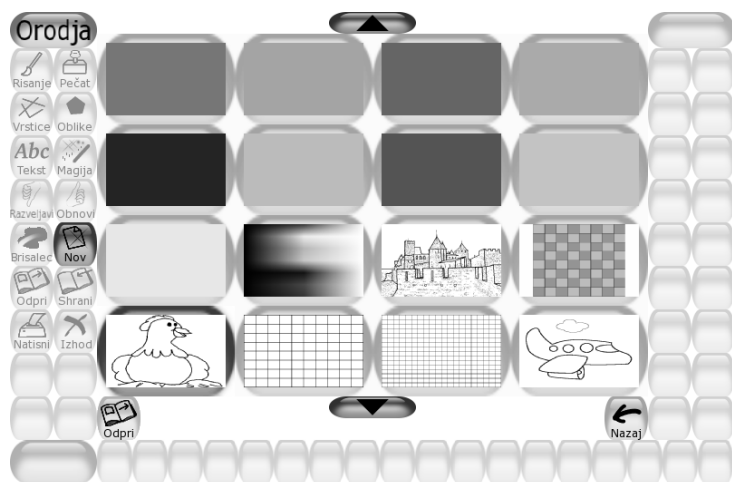
Dostopen je na spletni strani <http://www.tuxpaint.org/>. Namestitev je hitra in preprosta. Uporaba programa smiselno in učinkovito izkorišča tehnične možnosti, ki jih ponuja računalnik. Delo v programu temelji na uporabi osnovnih delov računalnika: miške, tipkovnice, zaslona, tiskalnika in zvočnikov. Uporaba programa in strojne opreme omogoča spontano usvajanje ciljev s področja ITK. Program se odpira ločeno od nastavitvev. To je posebej pozitivno, saj so namestitve namenjene učiteljem oziroma staršem in jih otrok ne more spreminjati.

Vmesnik je v slovenskem jeziku in s svojimi živimi barvami zelo privlači otroke. Razdeljen je na pet delov:

1. Na levi orodni vrstici lahko izbiramo med ponujenimi orodji : Risanje, Pečat, Vrstica, Oblike, Razveljavi, Uveljavi, Brisalec, Nov, Odpri, Shrani, Natisni in Izhod. Sličice na ponujenih orodjih nazorno predstavljajo posamezne funkcije orodja, zato je program primeren tudi za nebralce.
2. Desna orodna vrstica se spreminja glede na izbrano orodje na levi.
3. Na dnu zaslona lahko izbiramo barvo med ponujenimi barvami v barvni paleti.
4. Pod barvno paleto je vodič- pingvin, ob katerem se izpišejo navodila za delo, ki so večinoma v slovenščini.
5. Osrednji del zaslona je namenjen ustvarjanju.

Leva orodna vrstica

S klikom na miško izberemo želeno ikono v orodni vrstici.

Ozadje

Za delo je ponujeno belo ozadje na katerem lahko takoj začnemo z delom. Lahko pa si izberemo enega izmed ponujenih barvnih ozadij. To naredimo tako, da kliknemo na ikono Nov v levi orodni vrstici. Prikažejo se nam ozadja različnih barv, ozadja s ponujenimi

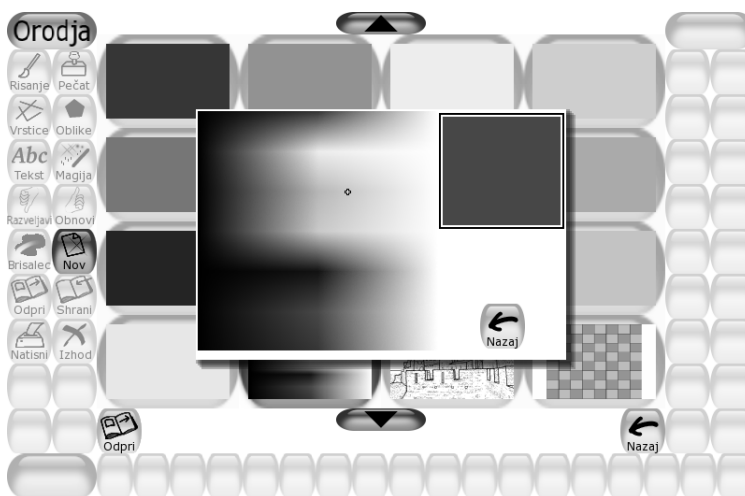
motivi in mavrično ozadje. Kliknemo na izbrano ozadje, nato pa na zeleno ikono Odpri, v levem spodnjem kotu.

S klikom na mavrično ozadje se nam ponudi možnost izbire barvnega ozadja najrazličnejših barvnih odtenkov. Ko smo zadovoljni z izbranim ozadjem, kliknemo na zeleno ikono Odpri v levem spodnjem kotu.

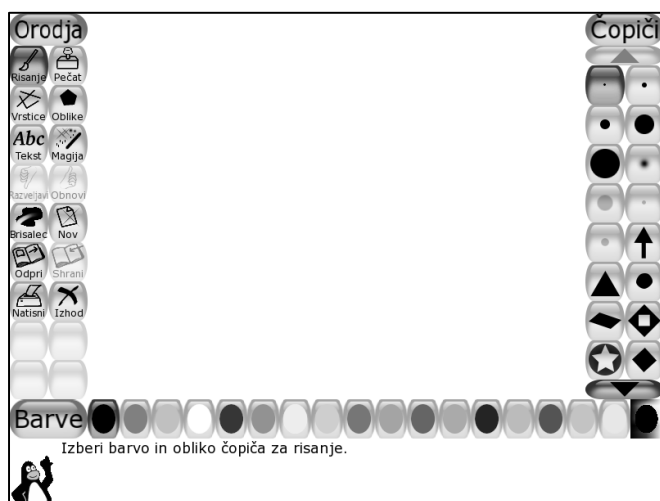
Možnost izbire in spreminjanja ozadja je velika prednost za ustvarjalno delo.

Risanje

Če kliknemo na ikono Risanje, se nam na desni strani ponudi možnost izbire zelo velikega števila čopičev najrazličnejših oblik. Na dnu zaslona, lahko izbiramo med ponujenimi barvami čopiča. V skrajnem desnem kotu je mavrična ikona za bravo, ki nam ponuja izbiro barve čopiča po svojem okusu. Ko kliknemo nanjo, se nam prikaže paleta najrazličnejših barv, med katerimi lahko izbiramo. Izbira barv in oblik čopiča je zares

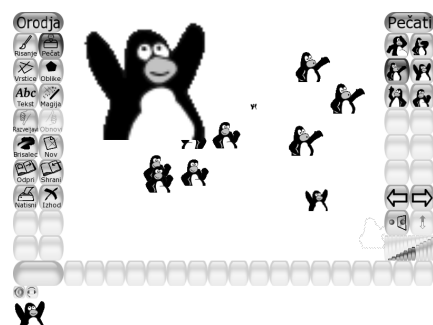

Pick a color or picture with which to start a new drawing.

zelo velika. Slabost pa je, da barv ne moremo mešati. Čopiči različnih barv in oblik puščajo za sabo najrazličnejše sledi, ki pa so žal brez njim lastne teksture. Sled puščamo za sabo takrat, ko kliknemo na miško in potegnemo. Z izbranimi čopiči lahko rišemo, slikamo ali pišemo. Izbran čopič nam lahko služi tudi za tiskanje. V pečatnik ga spremenimo tako, da kliknemo na miško in je ne držimo.

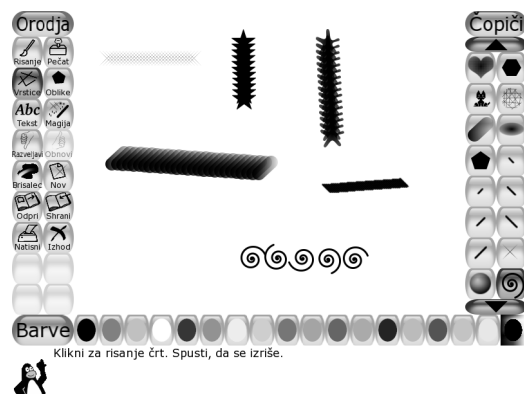
Pečat

Če kliknemo na ikono Pečat, se nam na desni strani ponudi možnost izbire pečatov- pingvinov. V spodnjem desnem kotu lahko naravnamo pečatnik po velikosti. Na desni strani spodaj so štiri ikone, spodnja levo nam ponuja možnost spremembe zrcalne podobe pečatnika. Pečatnik lahko uporabljamo kot dodatek k izdelkom.

Vrstice

Če kliknemo na ikono Vrstice, se nam na desni strani ponudi možnost izbire istih čopičev, kot ko kliknemo na ikono Risanje. Spodaj lahko izbiramo med ponujenimi barvami čopiča, enako kot pri izbiri ikone Risanje. Izbira barv in oblik čopiča je zares zelo velika. Čopiči različnih barv in oblik puščajo za sabo, za razliko od čopičev za Risanje, ravne sledi. Sled puščamo za sabo takrat, ko kliknemo na miško in potegnemo. Izbran čopič nam enako kot pri Risanju lahko služi tudi za tiskanje. V pečatnik ga spremenimo tako, da kliknemo na miško in je ne držimo. Z izbranimi čopiči lahko tiskamo, rišemo lahko samo ravne linije. S tem orodjem ne moremo pisati, ker so črke tudi trebušastih oblik.

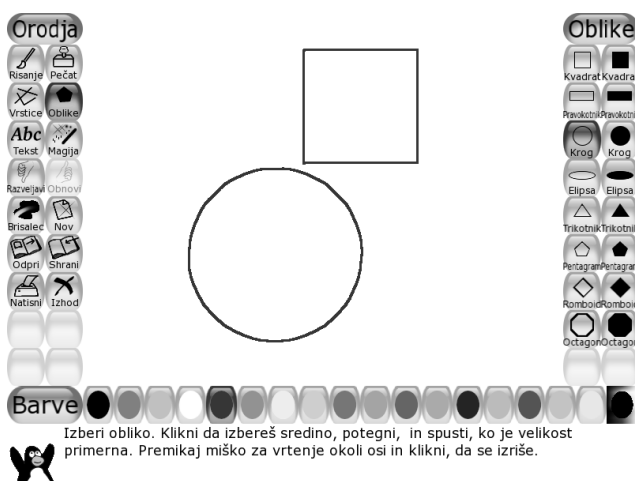

Oblike

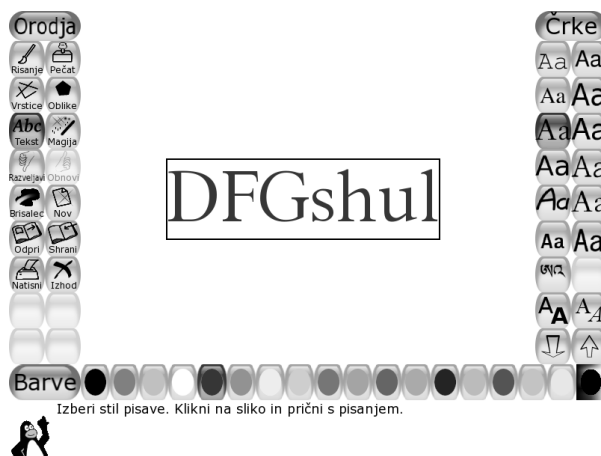
S klikom na ikono Oblike, se nam na desni strani ponudi možnost izbire osmih likov. Najprej izberemo bravo lika, nato izberemo ob strani želeno obliko. Izbiramo lahko med polnimi liki in obrisi likov. Kliknemo, da izberemo sredino lika, spustimo, ko je velikost lika primerna. Miško premikamo okoli osi za vrtenje in kliknemo, da se izriše želen lik. Ko kliknemo večkrat na isto obliko, se nam ob maskoti izpišejo nekatere značilnosti izbranega lika. Če uporabimo dvojni klik miške, lahko izbrane like uporabimo tudi kot pečatnike.

Tekst

S klikom na ikono Tekst, se nam na desni strani ponudijo možnosti izbire različnih stilov pisave. V desnem spodnjem kotu sta ikoni s katerima lahko naravnamo želeno velikost pisave.

Izberi obliko. Klikni da izbereš sredino, potegni, in spusti, ko je velikost primerna. Premikaj miško za vrtenje okoli osi in klikni, da se izriše.

S klikom na desno ikono izberemo stil pisave. Pišemo s pomočjo tipkovnice. Uporabljamo lahko velike ali male tiskane črke. Zelo je moteče, ker ne moremo zapisati več besed zapored, ne da bi vsakič izbrali nov ukaz v levi orodni vrstici, nato spet kliknili na ikono Tekst in nadaljevali s pisanjem.

Magija

S klikom na ikono Magija, se nam na desni strani ponudi možnost izbire velikega števila različnih ikon.

Kliknemo na želeno ikono in potegnemo z miško. Različne ikone nam ponujajo različne možnosti uporabe. Lahko tiskamo, slikamo, rišemo, pišemo, ustvarjamo različne učinke izdelka.

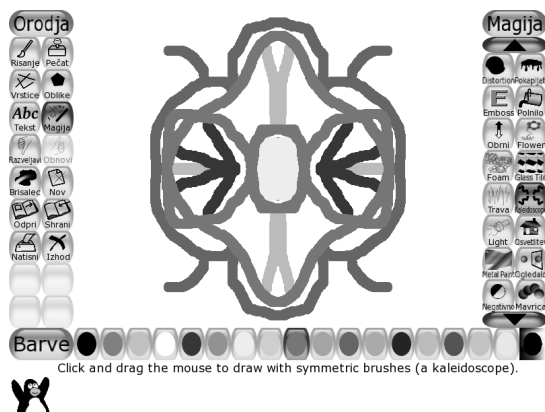
Z ikono Razveljavi lahko razveljavimo naše ukaze. Če želimo ponovno uveljaviti naše ukaze, kliknemo na ikono Obnovi.

S klikom na ikono Brisalec, se nam na desni strani ponudi možnost izbire različne velikosti radirke s katero preprosto pobrišemo, kar nam ni všeč in nadaljujemo z delom.

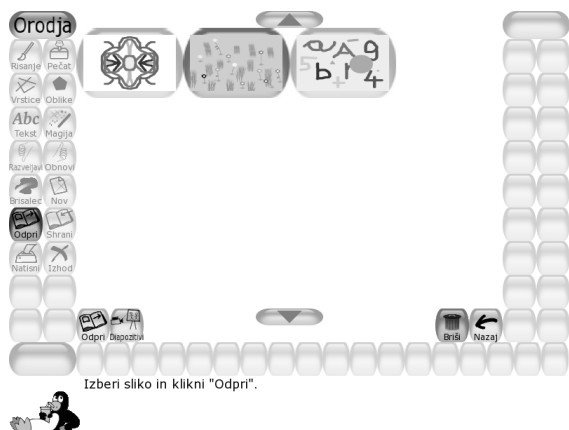
Učenec lahko popravlja in briše, dokler z izdelkom ni popolnoma zadovoljen.

S klikom na ikono Nov, si izberemo ozadje za nov izdelek, po zgoraj opisanem postopku za Ozadje. Če nam ozadje ni všeč, ga lahko kadarkoli zamenjamo.

Ko želimo prekiniti z izdelavo nekega izdelka, kliknemo na ikono Shrani in izdelek se nam shrani v galerijo programa. Program omogoča shranjevanje učenčevih izdelkov in s tem kvalitetnejše spremljanje, vrednotenje in preverjanje učenčevega znanja.

Odpri

Če kliknemo na ikono Odpri, se nam pokažejo vsi izdelki, ki smo jih shranili v galerijo programa. Če kliknemo na zelen izdelek, lahko nadaljujemo z njegovim izdelovanjem. S klikom na rdečo ikono v spodnjem levem kotu, izdelek v galeriji lahko zberemo. S klikom na modro ikono v spodnjem levem kotu, izdelek lahko pokažemo tudi v obliki diaporojkecije.

To orodje nam omogoča, da učenec izdeluje izdelek le toliko časa, kot mu ustreza, saj nedokončani izdelek preprosto shrani in nadaljuje z delom drugič. Funkcija orodja je zelo primerna takrat, ko želi učitelj zaposliti učence, ki prej končajo z načrtovano dejavnostjo. Učenci z manj vztrajnosti pogosto ne dokončajo likovnih izdelkov in tako ne opravijo likovne naloge. Shranjevanje izdelkov omogoča učencem, da izdelek končajo, pa čeprav v presledkih in tako uspešno opravijo likovno nalogo.

Program ponuja možnost izdelek natisniti, vendar menimo, da je to nepotrebno, saj se pri tem porabi veliko tiskarske barve. Izdelki so shranjeni v elektronski obliki in jih kadarkoli lahko pogledamo.

S klikom na ikono Izhod, zapustimo program.

3 Uporaba programa Tux Paint z učenci drugega razreda osnovne šole

Učitelj, ki opravlja vzgojno-izobraževalno dejavnost v oddelku podaljšanega bivanja, lahko program veliko uporablja pri samostojnem učenju, v fazi poglobljanja, ponavljanja in utrjevanja učne snovi in pri ustvarjalnem preživljanju prostega časa. Učenci opravljajo dejavnosti sami ali pa v manjši skupini, brez nepretrganega nadzora, nenehoma pa imajo možnost, da se zatečejo po pomoč, če jo potrebujejo.

Ob pregledu učnih načrtov posameznih predmetov drugega razreda in izhajajoč iz ciljev predmetov, predstavljamo dejavnosti, ki jih učitelj lahko izvede s pomočjo posameznega orodja računalniškega programa Tux Paint. Največ možnosti nudi program usvajanju likovnih nalog in osvajanju likovnih pojmov. Lahko pa ga uporabljamo tudi pri matematiki in drugih predmetih. Z učenci smo ga uporabljali predvsem za utrjevanje in poglobljanje učne snovi.

4 Preglednica dejavnosti, ki jih lahko izvedemo s posameznimi orodji

Risanje

likovna vzgoja	
<ul style="list-style-type: none"> Risanje sklenjenih in nesklenjenih črt prostoročno Risanje motiva s prostoročno črto Risanje motiva od celote k detajlu Risanje in nizanje različno gostih črt na ustrezne podlage Slikanje motiva z omejeno paletto barv 	<ul style="list-style-type: none"> Risanje motiva z velikimi obogatenimi podobami Risanje motiva z velikimi ploskvami Slikanje motiva z barvno linijo in ploskvijo Slikanje motiva z barvnimi ploskvami Tiskanje s pečatniki
matematika	
<ul style="list-style-type: none"> Po navodilih se premikajo po ravnini Risanje različnih črt (ravnih, krivih, sklenjenih, nesklenjenih, lomljenih) Risanje in označevanje točk z veliko tiskano črko Označevanje in risanje presečišč črt Risanje likov, prostoročno Grafični prikaz simetrije (mreža) 	<ul style="list-style-type: none"> Oceniti dolžino črte s standardno in nestandardno enoto Seštevanje in odštevanje Zapis števil po nareku Prikaz razvrščenih "figur" z diagramom Predstavitev zbranih in urejenih podatkov s preglednico, figurnim in stolpičnim prikazom
glasbena vzgoja	
<ul style="list-style-type: none"> Likovno izražajo glasbena doživetja in predstave 	
slovenščina	
<ul style="list-style-type: none"> Zapis glasov s črkami Utrjevanje prvin črk Prepis besed 	<ul style="list-style-type: none"> Zapis besed Likovno izražanje doživetja besedil Slikovni narek
spoznavanje okolja	
<ul style="list-style-type: none"> Risanje časovnega traku tekočega meseca Rišejo znano ulico Risanje naravnih značilnosti okolice šole in domačega kraja Risanje skic izmišljene pokrajine in šolskega dvorišča, poti v šolo, tržnice 	<ul style="list-style-type: none"> Opazovanje in risanje v dveh legah: gibanje klešč in škarij, zložljivi stoli, dežnik, kljuka na vratih, vodovodne pipe, kolo Prostoročno risanje predmetov in pojavov Uporaba računalnika

Pečat

likovna vzgoja	slovenščina
<ul style="list-style-type: none"> Tiskanje s pečatniki 	<ul style="list-style-type: none"> Slikovni narek (leva, desna)

Vrstice

likovna vzgoja	
<ul style="list-style-type: none"> Risanje motiva z ravno črto Risanje motiva od celote k detajlu Risanje motiva z velikimi obogatenimi ploskvami 	<ul style="list-style-type: none"> Risanje in nizanje različno gostih črt na ustrezne podlage Vrednotenje izdelkov
matematika	
<ul style="list-style-type: none"> Po navodilih se premikajo po ravnini Risanje različnih ravnih in lomljenih črt Risanje in označevanje točk z veliko tiskano črko 	<ul style="list-style-type: none"> Označevanje in risanje presečišč črt Risanje likov Oceniti dolžino črte s standardno in nestandardno enoto
spoznavanje okolja	
<ul style="list-style-type: none"> Risanje časovnega traku tekočega meseca (ob kombinaciji ukaza Risanje) 	

Oblike

likovna vzgoja	matematika
<ul style="list-style-type: none"> Slikanje motiva z barvno linijo in ploskvijo Slikanje motiva z barvnimi ploskvami (liki) Tiskanje s pečatniki Vrednotenje izdelkov 	<ul style="list-style-type: none"> Razvrščanje likov Risanje likov

Tekst

slovenščina	
<ul style="list-style-type: none"> Zapis glasov z malimi in velikimi tiskanimi črkami Prepis besed z malimi in velikimi tiskanimi črkami 	<ul style="list-style-type: none"> Narek besed z malimi in velikimi tiskanimi črkami

Magija

likovna vzgoja	
<ul style="list-style-type: none"> Risanje sklenjenih in nesklenjenih črt prostoročno Risanje motiva s prostoročno črto Risanje motiva od celote k detajlu Risanje in nizanje različno gostih črt na ustrezne podlage Risanje motiva z velikimi podobami 	<ul style="list-style-type: none"> Risanje motiva z velikimi obogatenimi ploskvami Slikanje motiva z barvno linijo in ploskvijo Slikanje motiva z barvnimi ploskvami Slikanje motiva z omejeno paleto barv Vrednotenje izdelkov
matematika	
<ul style="list-style-type: none"> Po navodilih se premikajo po ravnini Risanje različnih črt (ravnih, krivih, sklenjenih, nesklenjenih, lomljenih) 	<ul style="list-style-type: none"> Risanje likov Risanje simetričnih oblik

Shrani

likovna vzgoja
<ul style="list-style-type: none"> Vrednotenje izdelkov

5 Zaključek

Učenci so ob uporabi didaktičnega programa Tux Paint optimalno učno aktivni in za delo zelo motivirani. Izražajo pozitivna čustva: zadovoljstva, uspešnosti, veselja itd., kar je predpogoj, da bodo tudi kasneje samoiniciativno opravljali domače delo. Izkušnje kažejo, da učenci ne radi opravljajo "klasične" domače naloge s pomočjo "klasičnih" učnih sredstev: knjig, zvezkov in pisal. Zelo je pomembno, da učitelj v svoje delo vključuje dejavnosti primerne starostni stopnji učencev, katere omogočajo poznavanje strojne in programske opreme. Računalnik je pomembno motivacijsko sredstvo, saj učenci samoiniciativno ustvarjajo s pomočjo poznanih programov tudi doma.

Literatura

- Tacol, T. et. al. (2004). Učni načrt: program osnovnošolskega izobraževanja. Likovna vzgoja, MŠZS, ZRSŠ, Ljubljana.
- Tomšič, G. et. al. (2002). Učni načrt: program osnovnošolskega izobraževanja. Matematika, MŠZS, ZRSŠ, Ljubljana.
- Kmecl, M. et. al. (2002). Učni načrt: program osnovnošolskega izobraževanja. Slovenščina, MŠZS, ZRSŠ, Ljubljana.
- Oblak, B. et. al. (2002). Učni načrt: program osnovnošolskega izobraževanja. Glasbena vzgoja, MŠZS, ZRSŠ, Ljubljana.
- Tux Paint, dosegljivo na <http://www.tuxpaint.org/> (10.6.2009).